

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglaš v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 21, 1945

STEVILKA (NUMBER) 194

MacArthur zbira sile za okupacijo Japonske

Rusi okupirali Harbin in Mukden; izgleda, da je borbe v Mandžuriji konec

LONDON, 20. avgusta — Ruske čete so danes zasedle velika mandžurska mesta Mukden Harbin in Hsinking in iz poročil, ki so dospela iz Moskve, se sklepa, da je veliki ukradeni imperij Japonske, obsegajoče ozemlje 503,013 štirjaskih milj s 39 milijoni prebivalcev, skoro docela okupiran od čet Rdeče vojske.

Kakor izgleda, je skoro ves organizirani odpor v Mandžuriji prenehal, medtem ko sovjetske čete zajemajo raztresene posadke nekdanj mogočne japonske kvantung armade.

Hsinking, prestolnica lutkarske japonske države, je kapitulirala na enajsti dan rusko-japonske vojne. Pred mogočnimi silami Rdeče vojske, ki je izvršila pohod v Mandžurijo od treh strani, so padla tudi stara mandžurska prestolnica Mukden in veliko industrijsko mesto Harbin, kjer so že poprej pristale ruske padalne čete.

Nekatere pokrajine še niso okupirane

Tri armade maršala Aleksandra Vasilevskega so na svojem pohodu zavzele na stotine trgov in vasi in najmanj šest važnih mest, toda iz zadnjega moskovskega bulletina je razvidno, da so nekatere pokrajine, zlasti severno od korejske meje in v bližini nekdanje ruske baze v Port Arturu, še vedno neokupirane. Možno je, da bo okupacija vse Mandžurije izvršena danes, na kar bo generalissimo Stalin jutri formalno proglasil konec vojne z Japonsko.

Dve tovarni delata s polno paro naprej

V Clevelandu sta dve tovarni, pri katerih se produkcija vsled vojne ni niti za trenotek ustavila, temveč gre s polno paro naprej. To sta White Motor Co. in Warner & Swasey Co., katerih produkti so prav tako potrebni v miru kot vojni. Robert F. Black, predsednik White Motor Co., je včeraj izjavil, da je v kompanijski tovarni na E. 79 in St. Clair leta 1940 delalo 2749 moč, danes pa dela tam 5646 moč, in da bo produkcija tovarnih truckov šla s polno paro naprej.

DRAMSKI ZBOR "IVAN CANKAR"

Članom dramskega zbora "Ivan Cankar" se naznanja, da se bo vršila izredna seja v sredo (jutri), 22. avgusta, ob 8. uri zvečer, v navadnih prostorih. Razmotrivalo se bo glede posebnih igralske sezone in še posebno radi povabila SANSa, da bi se podalo igrati, katere čisti preostanek bi šel v sklad Jugoslovanske pomožne akcije. Prošeni ste, da posetite sejo polnoštevilno.

SELITEV

Družina Frank Merharja, ki je do katastrofe stanovala na 1015 E. 62 St., se je preselila v St. Mar. Merhar je tajnik društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ in njegova telefonska številka je: IV 1334.

Vlada je dala "zeleno luč" za civilno produkcijo

WASHINGTON, 20. avgusta. — Vojno-produkcijski odbor je danes pometel vse produkcijske omejitve za 210 različnih izdelkov in s tem odprl pot obnovi proizvodnje v ameriški industriji za zadostitev civilnih potreb. Od stoterih omejitev jih ostane še nadalje v veljavi samo 125, in mnogo od teh bodo preklicane v prihodnjih par dneh. Vse omejitve so bile ukinjene glede izdelovanja radijev, električnih ledenic in tovornih avtomobilov, in kakor je bilo danes rečeno, bo tudi produkcija osebnih avtomobilov v teku par dni dobila "zeleno luč".

SODNA OBRAVNAVA PROTI QUISLINGU

OSLO, 20. avgusta. — Danes se je tukaj začela obravnava proti Vidkunu Quislingu, ki je kolaboriral z Nemci na Norveškem. Prosekucija trdi, da je bil Quisling v tajnem dogovoru z nacijo, še predno so invadirali deželo.

PEVSKI ZBOR "SLOVAN"

Seja pevskega zbora "Slovan" se bo vršila v sredo večer ob osmih v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je prošeno, da se udeleži polnoštevilno.

PREKOMORSKA POSLUGA

Mihaljevich Bros. Co., 6424 St. Clair Ave., sporoča, da je na razpolago z uslugo vsem onim, ki želijo priti v dotiko s svojimi domačimi v Jugoslaviji.

Bevin sledi politiki torijev na Balkanu in Daljnem vzhodu

LONDON, 20. avgusta — Zunanji minister Ernest Bevin je danes izjavil v parlamentu, da vlade, ki so danes na krmilu v Bolgariji, Romuniji in Ogrski — vse v sovjetski sferi vpliva — "ne zastopajo večine ljudstva."

Delavski zunanji minister je tudi izrazil prepričanje, da bo Anglija dobila nazaj kolonijo Hong Kong na kitajski obali, in rekel, da je bil že dosežen tozadeven sporazum s predsednikom Trumanom.

Pričakovati je, da bo v tej zvezi nekaj težko, je rekel Bevin, ampak iste bodo izravnane, in "naš teritorij nam bo zopet povrnjen."

Ne želi navajati k "civilni vojni" v Španiji

Bevin je dalje rekel, da nova delavska vlada želi, da bi prišlo do spremembe režima v Španiji, ampak da vlada ne bo podvzela nobenega koraka, "ki bi pospeševal ali dajal pogum k civilni vojni v omenjeni deželi."

Delavski zunanji minister je apeliral na vse Poljake, da se vrnejo domov in rekel, da mu je premier Stalin dal zagotovilo, da se bodo iz Poljske umaknile vse ruske čete, razen malega števila, ki je potrebno za vzdrževanje komunikacij, ki so potrebne za sovjetske okupacijske čete v Nemčiji.

Bevinova izjava glede Italije in Grčije

Bevin je v svojem govoru tu-

NERACIJONIRANI AVTNI KOLESJI BODO KMALU NA TRGU

CHAUTAUQUA, N. Y. 20. avgusta. — John L. Collyer, predsednik B. F. Goodrich Co., je danes tukaj naznanil, da vsa znamenja kažejo, da bodo ameriški avtomobilisti še pred koncem tekočega leta najbrže lahko kupili neracijonirana avtomobilska kolesa.

Collyer, ki je bil do zdajnjega časa glavni direktor za produkcijo gumij, je rekel, da bi morala priti neracijonirana kolesa na trg že v decembru. Povedal je, da je bila industrija gumij pred vojno v stanu letno producirati 65 milijonov koles, danes pa jih lahko producirajo 110 milijonov.

ZED. DRŽAVE SO UKINILE LEND-LEASE

Zavezniške sile so prejele obvestilo: nov finančni program potreben za nadomestilo ukinjene pomoči

WASHINGTON, 20. avgusta. — Vsi zavezniški narodi so danes prejeli uradno obvestilo, da je gigantična pomoč, katero jim je nudila Amerika s svojimi lend-lease dajatvami, dokler je trajala vojna, ukinjena.

Ameriške in tujezemske ekonomske oblasti so sedaj na delu, da doženejo, kakšen učinek bo ta korak imel na Evropo, kamor so prav do sedaj prihajale ogromne množine živeža, transportnih sredstev in drugega materiala, kar je bilo v veliko podporo razbitemu gospodarstvu raznih evropskih dežel.

Nujna pomoč za Evropo potrebna

Veliko tega materiala je na poti v Evropo, medtem ko je za mnogo milijonov dolarjev materiala naročenega, in tok pomoči se za enkrat še ne bo ustavil. Nerešeno pa je še vprašanje, kako se bodo financirale pošiljave, kadar se bo ta tok polnoma ustavil.

Pričakuje se, da bo predsednik Truman jutri formalno naznanil konec lend-lease programa, na podlagi katerega so razne zavezniške dežele prejele za 40 milijard dolarjev raznega blaga.

Ameriški uradni krogi priznavajo, da je potrebno, da se čim hitreje aranžira za kredite evropskim državam, ako se hoče preprečiti gospodarski polom, ki bi imel neizogibne politične posledice.

SEJA KORPORACIJE

Važna seja korporacije za novo naselbino se bo vršila v četrtek večer v prostorih Slovenskega narodnega doma. Navzoč bo arhitekt Mr. Voinovich, ki bo imel s seboj načrte za hiše in tu di cene istih, da bodo na razpolago onim, ki želijo takoj pričeti z zidavo. Kdor se zanima za zadevo, je vabljen, da se seje udeleži.

Kulturno gibanje med Macedonci v Jugoslaviji

BELGRAD—(O.N.A.) — (Po zračni pošti). — Jugoslavija, ki si želi priključiti macedonske pokrajine, ki se zdaj nahajajo pod oblastjo Grčije in Bolgarije, je prvič po časih bizantinskega carstva uradno priznala macedonski jezik.

Vladna jezikoslovna komisija je ravnokar dovršila svoje delo pri sestavi macedonske abecede, katere temelj je srbska abeceda s 30 črkami, katerim je dodano še dvojno posebnih znakov za glasove, ki so posebnost makedonskega jezika.

Nova abeceda in jezik bosta uradno priznana v federalni enoti Makedonije, ki zavzema ozemlje bivše južne Srbije. Solški jezik bo makedonščina, le turške in albanske manjšine bodo imele pravico do šol v svojem lastnem jeziku.

Skozi dolga stoletja vladarji Makedonije niso hoteli priznati, da je macedonščina poseben jezik. Bolgari so trdili, da so Bolgari, Srbi, da so Srbi. Zatiranje macedonskega nacionalizma je bilo neusmiljeno skozi stoletja. Zato so tudi Macedonci vedno pisali ali bolgarski ali pa srbski jezik.

Šele jezikoslovci maršala Tita so stvar preiskali in dognali, da je macedonščina sicer ozko povezana in sorodna drugim jezikom južnih Slovanov, da je pa vendar poseben jezik zase. In začelo se je delo posebnih komisij, da uredi vprašanja izgovora in slovnične.

Priznanje macedonskega jezika bo najbrže oživilo narodno zavestnost Macedoncev ne le v Jugoslaviji, temveč tudi v pokrajinah, ki se nahajajo pod bolgarskim ali grškim žezlom.

Načrti maršala Tita za federalno Jugoslavijo z a h t e v a j o združeno Makedonijo kot eno federalnih enot, ter poznejšo priključitev ostale Bolgarije v veliko jugoslovansko federacijo. Nekaj trenja je že nastalo med Jugoslavijo in Grčijo radi macedonskega ozemlja, ki se nahaja pod grško vladjo. Beograjska vlada obtožuje Grke, da zatirajo Macedonce na svojem ozemlju.

SLIKE

Jutri večer se bo kazalo drugo veliko slikovno predstavo na vrtu Grdinovih prostorov na E. 62 St. in St. Clair Ave. Slike so nove ter jih je več o vojaki, ki so padli ter onih, ki so se tekom dopusta poročili.

ZOPET V BOLNISNICI

Ponovno se je podal v Univerzitetni bolnišnici poznani rojak Srečko Eržen, 1104 E. 72 St. V bolnišnici se tudi nahaja hčerka Christine Nestor. Obema želimo, da bi se čim prej vrnila zdrava na svoj dom!

PEVSKI ZBOR "JADRAN"

Svojo redno mesečno sejo ima pevski zbor "Jadrani" v sredo, 22. avgusta ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Ker je seja zelo važna, se prosijo vsi člani in članice, da se je udeleže.

Bo odrinil proti Japonski na čelu mogočne armade in diktiral predajo v Tokiu

MANILA, torek, 21. avgusta — General MacArthur je danes naznanil, da se sedaj zbira mogočne ameriške armadne, mornarične in zračne sile, na čelu katerih bo odrinil proti Japonski in tam v teku prihodnjih desetih dni diktiral premaganemu sovražniku pogoje kapitulacije.

Japonska delegacija, ki je napravila preliminarne priprave na konferenci z MacArthurjevimi pobočniki, se je včeraj popoldne z letalom vrnila v Tokio.

Brzjavna poročila z Ie Shima pravijo, da se je eno izmed dveh japonskih letal pri pripravi za odlet proti Japonski prevrnilo v jarek in moralo ostati tam preko noči za popravilo. Nobeden izmed Japoncev ni bil pri tem poškodovan in danes zjutraj je zaostalo letalo nadaljevalo s poletom v Tokio.

Tokio se boji vstaje militarističnih fanatikov

Japonski glavni stan je pozneje po radiju poročal MacArthurju, da je prvo letalo dospelo v Tokio danes ob 8:30 zjutraj.

Ameriške oborožene sile bodo pri izkrcanju pripravljene na vsako možnost, zlasti še ker izgleda, da japonska vlada doma nima položaja pod kontrolo. Danes so Japonci MacArthurja uradno obvestili, da se ni odredilo demobilizacije vojaštva, ki je potrebno "za vzdrževanje reda" in tokijski radio je objavil svarilo, da utegnejo nekateri vojaški voditelji v svojem fanatizmu voditi odpor proti okupaciji.

Kar se tiče mirovne delegacije, ki je bila v Manili, je pristala na vse ameriške zahteve glede priprav za okupacijo in ako se bo iste upoštevalo, se bo okupacija izvršila z minimalnim trenjem.

Na gl. stanu je bilo danes rečeno, da za sedaj obstoji "tehnično stanje premirja," in da se formalna kapitulacija ne bo podpisala, dokler ne bodo zavezniške sile dosele na Japonsko. Gen. MacArthur je po odhodu Japoncev objavil formalno naznanilo, toda japonska delegacija se je vrnila domov, ne da bi bila sprejeta od ameriškega generala.

Naši fantje-vojaki Reorganizacija šol v Jugoslaviji

Cpl. Edward J. Rozance, sin poznane družine Mr. in Mrs. John in Margaret Rozanc, 15216 Lucknow Ave., se sedaj nahaja v Darnall General bolnišnici v Danville, Ky., kjer sta ga starša prejšnji teden obiskala. V bolnišnici se nahaja od 26. julija ter se je v tem času že precej pozdravil.

V armado je prostovoljno vstopil meseca marca 1943, preko morja pa je bil poslan v novembur istega leta. Starša ga nameravata zopet obiskati koncem tedna.

Starejši sin Ivan se sedaj nahaja z ameriško okupacijsko armado v Berlinu in njegov naslov je: Pfc. Ivan J. Rozance 353110-99, Co. A H Q Comm. Berlin Dist., APO 755, c/o Postmaster N. Y., N. Y.

Mlađši sin Victor je bil pa iz Nebraske premeščen na Glider vežbališče v Maxton, N. Carolina. Njegov naslov je F/O Victor F. Rozance T 6513, Sqdrn T 810th B U, L—M A A B, Maxton, North Carolina.

Stanley B. Gubane G. M. 2/c, ki se nahaja pri mornarici že tri in pol leta, je prišel na 30-dnevni dopust k svoji materi Mrs. Gubane, na 14914 Sylvia Ave. Dne 28. julija se je pa poročil z Miss Betty Carns, iz Toledo, O.

Pri oboroženih straži se nahaja tri leta in prejel je že dve citaciji in bronasto zvezdo. Zadnje leto se je nahajal na tankerju v Južnem Pacifiku, sedaj pa pričakuje, da bo odpuščen iz službe, ker je vojne konec. Začasno se nahaja na službenem mestu v Treasure Island, Calif.

ENAKOPRAVNOST

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6331 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES: SCENE NAROCINI

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.50

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DRŽAVNISKE MODROSTI NAŠIH IZDAJALCEV V RIMU

Primorska s Trstom, Koroška in deli Tirolske, ki so prišli po prvi svetovni vojni pod Italijo, naj bi tvorili zvezno državo po švicarskem vzoru.

Rim, 15. junija (Reuter) — Hubert Harrison, Reuterjev posebni dopisnik, poroča:

Inozemski dopisniki v Rimu so bili izpostavljeni že vsakovrstni propagandi glede vprašanja Trsta, toda najenostavnejši dosedaj sestavljeni načrt za ureditev tega vprašanja je zelo skrivnostno "predala" skupina Slovencev, ki pripada bivši "slovenski klerikalni stranki" ter je predlagala, da naj postane Trst glavno mesto nove zvezne države, osnovane na kantonalnem sistemu, ki je bil tako uspešen v Švici. Novo državo naj bi tvorila Istra, Koroška in tisti deli avstrijske Tirolske, ki so bili po letu 1919 pod italijanskim gospodstvom. Ta načrt, ki ga vzdržujejo, naj bi uredil vsa preostala vprašanja teh zelo vzmirljivih pokrajin, kjer so Italijani, Jugoslovani in Avstrijci pomešani v skoraj neločljivo zmes.

Harrison nato nadaljuje: Jugoslovani, ki tvorijo večino ljudstva, če vzamemo vse ozemlje kot celoto, zahtevajo Jugoslavijo, večja mesta pa zahtevajo zase Italijani, ki so v večini, če vzamemo mesta sama brez njihovega zaledja. Med vojno so Italijani in Nemci zahtevali zase Slovenijo. Razdelili so si jo ter jo skušali s terorističnimi ukrepi izprazniti Slovencev ter jo napolniti z italijanskimi in nemškimi naseljenci. Koroška, ki so jo po prejšnji vojni odstopili Avstriji, je imela ob tistem času le 38% nemško govorečega prebivalstva, ostali so govorili slovensko kot svoj materni jezik. Vse odteje je bila Koroška jabolko spora med Avstrijo in Jugoslavijo. Nedavno je Tito zasedel to ozemlje ter izgnal tamkajšnje nemške čete, na zahtevo maršala Alexandra pa so se jugoslovanske čete zopet umaknile. Oni del avstrijske Tirolske, ki so ga po prejšnji vojni iz strateških razlogov dodelili Italiji, je bil do nedavna vzrok preprirov med Italijo in Nemčijo. Fašisti so izvedli silno kampanjo za poitalijančenje, toda, čeprav so izbrisali celo nemška imena na pokopališčih, jim vendar ni uspelo, da bi izbrisali iz duš mnogih izmed prebivalstva spomin na njihovo avstrijsko preteklost.

Slovenski klerikalni propagandisti, ki so med vojno organizirali slovensko modro in belo gardo, da bi se bojevala proti "boljševskim" partizanom, ki so stremeli, da svojo deželo osvobodijo izpod nacističnega in fašističnega gospodstva, pravijo, da taka nova švicarska država, v kateri bi bile italijanska, slovenska in nemška enakovredna jezikovna, ne bi le rešila celega šopa trnjevih mednarodnih vprašanj, temveč bi bila tudi branik, preko katerega se ne bi moglo širiti proti zapadu ono, kar imenujejo "Titovo boljševizacijo Jugoslavije." Vsi deli te predlagane nove države so vseskozi katoliški in smatra se, da bi zamilsel imela polno podporo Vatikana.

Kot nadaljni razlog za ustvarjanje te nove zvezne države, zatrjujejo slovenski klerikalci, da bi mogel Trst postati le na ta način zopet to, kar je bil pred novo svetovno vojno — prosto pristanišče vse Osrednje Evrope. Pod nadzorstvom te nove demokratične države bi Trst lahko postal zopet pristanišče za severno Jugoslavijo, vso donavsko kotlino, južno Nemčijo in vso zahodno Italijo.

"Vendar pa je," zaključuje Harrison svoj članek, "baš v onih delih s Slovenci naseljene zemlje, kjer je pred vojno prevladovala tuja sila — v Istri in na Koroškem, partizansko rodoljubje med vojno najsvobodnejše procvitalo. Več kot tri leta se je slovensko gibanje odpora v teh pokrajinah bojevalo proti prevladujoči moči fašističnega in nacističnega vojnega stroja in borilo se je z znatnim uspehom, kajti ohranilo je med vsem tem razdobjem svojo svobodo po gorskih predelih svoje dežele ter s tem znatno doprineslo k zavezniški zmagi. Zdad dela ta partizanski življenjski priključek k demokratični federativni Jugoslaviji in še bo kar najkrepkeje upr vsakemu predlogu, da naj bi združena Slovenija postala del katere koli druge države."

Prinašamo ta primer "državniške modrosti" naših izdajalcev, nekdanjih samozvanih voditeljev slovenskega naroda; prinašamo ga dobesedno, kakor ga je napisal g. Hu-

bert Harrison, dopisnik angleške agencije Reuter. Iz tega primera se ponovno odraža, kar je bilo že zdavnaj na dlan: Tisti kos naše reakcije, ki je preživela vso to vojno na varnem v inozemstvu ter hotela biti grobar svoje lastne domovine, zdaj zbira morilce in tako zvane "voditelje," ki so sedeli doma, in ki so po naši zmagi pobegnili za mejo. Ti izrodki, ki so od nekdaj imeli jugoslovansko domovino samo za manjše zlo, se prav danes, ko sleherni slovensko srce trepeče in gori za pravico našega tisoč let teptanega naroda, pripravljajo na novo kupčijo. Kupce nagovarjajo in jim ponujajo na prodaj kose naše domovine.

Za to kupčijo se vežejo z italijanskimi in nemškimi ostanki fašizma, z mednarodno mešetarijo ter uživajo politično podporo Vatikana. Za danes samo ta pripomba, prihodnjic pa treba res razkrinkati ta nov zločin teh zločincev, ki jih je domovina že zdavnaj izvrгла. — (Povzeto iz lista "Slovenski Poročevalec") — SANS.

Pismo od sestre v Beogradu

Mrs. Peter Česen, 526 E. 200 St., Euclid, Ohio, je pred kratkim prejela pismo od svoje sestre Matilde, ki, kot piše, biva v Beogradu, kateri je bil zelo prizadet od sovražnikovih krogel. Pismo se glasi:

"Draga sestra in vsi ostali: "Po dolgih letih se vam zopet javim, da sva še živa in da se nahajeva še do sedaj v Beogradu. Mogoče, da bo Jaka pozneje premeščen kam v domovino v službo. "Zelo veliko smo pretrpeli v tej vojni, več kakor pa v prvi svetovni. Midva stanujeva tukaj blizu kolodvora. Si moraš misliti kakšen strah sva pretrpela. Polovico hiše je porušena, tukaj kjer pa midva stanujeva, se pa za silo drži. No, in k vsemu temu strahu in beganju, sem bila pa še bolna; revmatizem me je držal v nogah, tako da sem nekoliko mesecev lansko leto nepremično ležala, sedaj se je pa že bolezen malo zboljšala, da lahko hodim.

"Ali se še spominjaš lepega Beograda, kako je bil napolnjen po izločbah? Nemci so prišli in hitro vse izpraznili in izvozili v Nemčijo, tako da se ne more kupiti za eno koteninasto obleko, tako da je zelo žalostno. Kar je pa glede hrane, smo jo pa za silo vedno imeli, ker se je malo znal obrniti in mu ni bilo treba biti lačen, samo draginja pa je zelo velika.

"Kaj je pa doma, to ne vem nič. Samo pri nas je bil Nemec, v Ribnici je bil pa Italijan, zato Jaka ves čas ni ne ve od doma. Samo France je nekočkrat redovno pisal, da je bil od doma interniran v italijanski logar, po kapitulaciji Italije je pa šel domov, kjer so ga na kolodvoru ujeli Nemci in ga z Italijani odpeljali v nemški lager, kjer je bil zelo lačen in prosil, da mu kaj pošljemo za jesti. Tako sva uspela, da sva samo en paket poslala, ker Nemci niso dovolili, da se pošiljajo paketi. Pozneje pa je bilo še pri nas vse zmešano, tako da sedaj zanj nič ne vemo.

"Ana se je enkrat javila po neki ženi, da so ji moža takoj vzeli, ko so prišli Italijani, kot tudi sina, in da ona veliko trpi. Sedaj nič ne vem, ali je živa ali so jo ubili.

"Od doma pa tudi nisem dobila še dve leti nobene vesti, da nič ne vem, kako in kaj.

"Tukaj sem imela večkrat obiske iz doma. Levčeva Stefanija je bila izgnana v Srbijo, pa je nekoč prišla v Beograd; tako je bila izgnana tudi Tonetova Lenčka s celo družino. Tudi hčerka od Movserjeve Johane s celo družino.

"Prosim, kmalu kaj piši.

"Sprejmite najlepše pozdrave od Tvoje sestre,

"Matilde in Jaka."

Urednikova pošta

"Jadran" vabi na sejo

Ker bo poletna sezona kmalu pri kraju in jesen se približuje, je treba spet ukrepati glede bodočnosti naših kulturnih društev.

Tukaj v naši naselbini res precej spimo. Ne vem, kaj je temu vzrok, toda zdi se mi, da je temu nekoliko kriva vojna, drugič so se nekateri naveličali dela, tretjič pa je tudi vzrok ta, da kdo včasih pride zraven in kaj reče pa se drugim zameri, tako da v današnjih časih, ko bi bilo najbolj treba, da bi pokazali, kaj da smo, pa spimo.

Pevsko društvo je tudi ta krivica zadela. Kmalu bo tukaj 25. letnica, in namesto, da bi bilo še enkrat močnejše kakor taktat, ko se je ustanovilo, smo pa komaj skupaj praznovali starost, ki skušamo držati zbor na površju. Kje ste, pevci in pevke, ki ste včasih bili pri Jadranu? Kaj se držite v temi? Jadran bi lahko bil eden najmočnejših zborov, kar jih je. Jaz dobro vem, kaj govorim, ker niste samo enkrat pokazali, kaj da zmorate. Priredili ste že "Kakor stari, tako mladi," "Ciganska nevesta" in nešteto drugih težjih pevskih skladb. Sedaj pa ni izgleda, da bi mogli niti eno priredbo postaviti na oder!

Apelira se torej na stare člane, kakor tudi na mladino, ki se je včasih udeleževala pri Mladinskem zboru, da se pridruže Jadranu, da se bo lahko pri-

hodno jesensko sezono postavilo opereto na oder, ki bo v ponos naselbini.

Pevski zbor Jadran sklicuje sejo za v sredo večer, 22. avgusta ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Prosi in apelira se na splošno članstvo, da poseti sejo v obilnem številu, da se bo lahko konkretno ukrepalo glede bodočnosti zbora. Ne dopustite, da pridejo na sejo samo odborniki, kajti sami oni ne morejo ničesar narediti. Prosi se vse bivše člane in članice Jadrana, da se zopet pridružite, ter vabi se v pristop k zboru tudi vse, ki jih zanima lepo slovensko petje, posebno pa se vabi mladino, ki je dobrodošla.

Torej na svidenje na seji, 22. avgusta, v sredo večer ob osmih!

Anna Vadnal, članica.

SVAKA ISOE

Chicago, Ill. — Podpisana bi želela izvedeti za naslov mojega svaka, ki menda živi nekje v Clevelandu ali v okolici Clevelanda, Ohio. Njegovo ime je John Prišelj. Prejela sem pismo zelo važne vsebine od njegovega brata Jožefa iz Jugoslavije. Ako to čita, je prošnja, da se nemudoma zglašim meni, njegovi svakinji, Mary Dolmovich, 2008 So. Leavitt St., Chicago 8, Ill. (Moje deklško ime je bilo Mestik). Hvaležna bom, ako kateri čitatelj tega lista opozori Johna Prišelja na ta dopis.

Mrs. Mary Dolmovich.

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOST"

JANTAR

Že od pradavnih časov velja poleg zlata in srebra tudi jantar za dragoceno sirovino, iz katere je vredno izdelovati okrasje. Že v starem Rimu je igral jantar važno vlogo. Rimski trgovci so z njim lepo zaslužili in bi še lepše, če ne bi bilo tako težko preskrbeti si sproti tolikšne količine dragocene rude, kolikor so jo Rimljani in Rimljanke potrebovale. Navzlic razmeroma dobrim trgovskim zvezam s severom je bilo jantara v Rimu zmerom premalo in zaradi tega je bil tudi nesorazmerno drag. Vsak lepši košček je veljal najmanj enega suznja in bili so časi, ko je bila cena jantara višja kakor cena zlata. Ko si je kasneje zaželela tudi cesarica Poptea dragocene opreme od jantara, si njen mož, cesar Nero ni znal drugače pomagati, kakor da je poslal na sever, v edino deželo, odkoder je prihajal jantar, veliko odpravo. Ko se je ta vrnila in prinesla s seboj velikanske količine tega blaga, se je izoblikovala v Rimu pravcata jantarska moda. Veržice, prstani, naročni obroči, stekleničice za dišave, kipe in podobice — vse je moralo biti iz jantara.

Jantar pa ni prišel do veljave morda šele v luksuznem življenju starega Rima. Izkopanine kažejo, da so že Fenici in Asirci dajali svojim kraljicam v grob dragoceno jantarjevo okrasje, in tudi že davno poprej, v primitivni kamni dobi so se ljudje lepoticili z jantanjem. Tajinstveno svojstvo te rudnine, da pod določenimi pogoji privlači lahka telesa, je vzbudilo v ljudstvu praznoverje, da tiče v njej vsakovrstne skrivnostne moči. Najstarejši predmeti iz jantara, ki so se našli, so bili mišljeni kot amuleti za odganjanje bolezni in zoper vse nevarnosti v vojnah.

Ker pravega izvora jantara nihče ni poznal, so se napletle krog njega neštete pravljice in legende. Med najlepše pripovedke o jantaru spada nedvomno tista o Phaetonu. V njej se pripoveduje, da je Phaetonov oče, bog sonca Helios pustil svoje moči sinku, da bi smel en dan voditi sončni voz. Ker pa je bil deček preslab, da bi mogel držati konje na povodcih, so mu ušli in tako se je zgodilo, da se je zemlja na nekaterih mestih ožgala, drugod pa zamrznila. Posledica so še dandanašnje puščave in polarni kraji. Zevs se je nad Phaetonom tako razsrdil, da ga je pregнал v Eridano, njegove sestre, ki so ga objokovale, pa je zaradi sočustvovanja spremenil v topole, ki bodo morali na veke pretakati jantarjeve solze.

Danes je izvor jantara dobro pojasnjen. Dognano je, da je nastajal v terciarni dobi, tako da bo njega starost okroglo 12 milijonov let. Cedit se je kakor tekoča smola iz debel mecesnovcev, ki so v subtropskem podnebju tiste geološke dobe rasli na severu v nepopisni bujnosti. Odložnine tistih davno propadlih gozdov s smolo vred, ki je počasi okamenela, tvorijo dandanašnji tako zvano "modro zemljo". Je to zemeljska plast, v izmeri pičlih 300 kvadratnih kilometrov, razprostirajoča se v pretežni delu ob obali vzhodne Pruske. Znana so sicer tudi še druga nahajališča jantara, skoraž ob vsej južni obali Vzhodnega morja, dalje na Francoskem, na Siciliji, v Romuniji in Rusiji, toda množina jantara je tu povsod tako majhna in material tako slab, da se pridobivanje ne obnese.

Od pradavnih časov pa do najnovejše dobe je bilo iskanje jantara posel ribičev. Primitivno "lovljenje" jantara je ponekod ob Vzhodnem morju tudi še dandanašnji v navadi zlasti jeseni, ko viharji razorjajo morsko dno in naplavijo iz zemlje iztrgane kosce jantara na

breg. Na ta način pridobljena rudnina pa še zdaleka ne bi zadostovala za potrebe svetovnega trga. Zaradi tega so uredili na obalah, kjer so najbogatejša nahajališča, pravcate rudnike, kjer se spravlja jantar na dan v dnevnih kopih kakor premog. Kopanje jantara je precej zamuden in drag posel, ker je treba najprvo odstraniti z vrha do 40 m. debelo jalovo plast, preden se pride do modre zemlje. Ta plast se potlej odkopava ter odvažja v pralnice, kjer se na velikih železnih rešetkah p o d močnimi curki vode zemlja izpira, na rešetkah pa ostaja jantar. Večina jantara, ki ostane, pa ni za rabo, ker je ali predrobnih kosov ali pa preveč onesčiščen. Zaradi tega se spravlja z rešetk najprvo še v sortirne bobne, iz katerih pride najmanj 80 odstotkov izmečka, ki se potlej predela v jantarjevo olje, jantarjevo kislino in jantarjev lak, ki velja zaradi svoje trdnosti in lepega sijaja za izvrstno prevleko. Ostalih 20 odstotkov pride na trg kot sirovina za izdelovanje okrasja in vsakovrstnih porabnih predmetov.

Posebno veliki in čisti kosi jantara so še zmerom velika dragocenost. Glavni odjemalci zanje je umetna obrt. Iz njih se izdelujejo vsakovrstne plastike, ki utegnejo doseči izredno visoko ceno. Rezbar se mora pri tem ravnati zmerom po kosi, ki ga ima pred seboj. Njega oblika in barva določujeta značaj bodočega izdelka. Manjši in manj čisti kosi jantara se predelujejo v ustnike za cigarete, nastavke za pipe in slične predmete, največ se pa iz njih izdelujejo jantarjeve ogrlice. V to svrhu se sirovi kosi najprvo z jeklenimi noži razsekajo, pri čemer se odstranijo vse umazane primesi. Razsekavanje jantara zahteva velike spretnosti, ker je treba paziti, da pride čim manj dragocenega materiala v smeti, razen tega pa mora imeti delavec večje oko, da zna presoditi, v katero obliko se bo ta ali oni košček najlepše predelal. Posamezni kosci se potem prevrtajo in ostružijo v jajčasto ali okroglo obliko ter slednjič izgladijo, da dobe sijaj. Posebno čisti koščki se obrisajo, kakor diamanti v določene geometrične like, s čimer se njih sijaj zaradi pravilnega lomljenja svetlobe še posebno poveča.

Predelovanje jantara se je v najnovejšem času spopolnilo z mnogimi tehničnimi pridobitvami, ali vzlic temu je v pretežni meri ohranilo še značaja obrti. Jantarjeve ogrlice n. pr. še zmerom napravljajo vtisk individualnega dela, kar se dandanašnji nič manj ne ceni kakor nekoč.

Krvavo vladanje cesarja Kaligule

Nemški pisatelj Hans Sachs si je naprtil proučevanje Kaligulevega značaja po psihoanalizi. Njegov spis je izšel tudi v francosčini: "Bubi ou l'histoire Caligula." Priimek Čevljevčeg caligula so mu vzgvrli vojaki. Svetovni pripoveduje, da so mladega vladarja skrajja imenovali: Po božni, oče vojaštva, otrok taborišč, prebglaji, veliki. Pozneje so Rimljani z grozo spoznali, da so se hudo urezali. Počel je namreč take ostudnosti, da moremo samo nekatere spraviti tu na dan.

Ubili je dal brata, ki ni maral z njim na morje ob nevlhti, in prisilil svojega tasta Silana, da si je z britvijo vrat prerezal. V smrt je pognal sorodnika Ptolemeja in Makrona, ki mu je precej pripomogel do prestola. S ponižanjem je pital senatorje, n. pr. s tem, da je hotel svojega konja Incitata, ki je bival v razkošni palači, imenovati za konzula. Okrutni psihopat je dal mnogo starešin na skrivnem podaviti. Ker je bila hrana za cirkuške zveri draga, jim je dal žreti žive hudodele. Na prisilno delo v rudnikih je obsodil dokaj odličnih meščanov, ki jim je

vžgal znamenje z razbeljenim železom. Druge je natlačil v mize kleti, koder so mogli lesti samo četverici. Zive je dal žagati ljudi, ki so se drznili presojati eno njegovih iger. Očete je silil da so gledali trpinčenje ali usmrtnice svojih otrok. Ko je rimski vitez, obsojen med zverne, zaklinal, da je nedolžen, mu je dal izpuliti jezik, preden se ga raztrgale zgrabljive živali. Ko je pretor na bolezenskem od dihu v Antioyri prosil podaljšanje dopusta, ga je dal ubiti, če da se mu bo prileglo puščanje krvi, ker mu talog ali kurji sila (lelleborus) ni pomagal. Vsih 10 dni je sam sestavljal seznam ujetnikov, ki naj bi se ob glavi.

Kaligula je hotel, da bi žrtvkar se da, dolgo trpele. Zato je učil krvnike, kako treba mlati podaljšati. Medtem ko je večerjal, je spreten glavorez vršil svoj krvavi poklic vpricho njega. Sženj, ki je bil nekaj malega zmaknil, se je moral sprehat na ulicah: za vratom obešene nosil odsekane roke. Znan je bil Kaligulov vzkliz, značilen njegov vladavino: "Naj me tijo, da se me le boje" (orientum tu metuant!) Marsikdo je gotovo čital o Kaligulovem vladanju: "Bog daj, da bi imel rimski narod eno samo glavo!"

Pa kdo bi mogel naštetati njegove zločine, vrtoglavost struge, vsakovrstna nasilja nasproti njim, ki so se bili odlikovali v državni službi! Taka vlada se je mogla le krvavo končati. Cesarjeva Chaeira, tribun pretorske kohorte, se je ojunčil in v dalom sunil 21. januarja l. 41. Gaja Kaligulo, ki mu je bilo tak čas 29 let. Vlada je 3 leta, 10 mesecev in 8 dni.

Vsako poreče brez obotavljanja, da je bila ta pošast blazna. Laharpe, prevajalec in tolmač Svetona, je poudaril, da ta razlaga še ni dovolj: francoski kralj Karel VI. je bil tudi pomen izgubil, toda ni bil sirovina.

V tem primeru tiči vseka neka skrivnost. Po njegovem očetu Germaniku je ljudstvo vojaštvo preneslo svoje obnavljanje na sina Gaja Kaligulo, kako se je mogel spoštovani in ljubezen sfižiti v takšno spakot potvoro? Hans Sachs vidi Kaligulovo uganko v njegovem rem stricu in predniku Tiberiju. Tiberij je bil s sveta spravljen domala vse svoje. Zivel je v zaupnosti. Gajus se je otel s svojo spretnostjo. Samo silnino namreč ni budi nobenega sumu, kajti smrt najbližjih sorodnikov muniizvalila nikakega ugovora. Tiberij je bil razbrai to tiho vno, saj mu pripisujejo naslednji izrek: "Gada gojim za rimsko ljudstvo." A Kaligula mu je zal toliko spoštovanja in toliko poslušnosti, da se ga je strahov bal manj kakor drugega. To pa seveda odlikuje oviralo, da ne bi bil odkriti smrtnega boja priletnemu imatorju in zavzel njegovega prestola: Značilna poteza za njegovo nost. Predolgo si je iz opreznosti natikal utrudljivo krinko, nadčloveško pokornostjo si kupil varnost na dvoru, kjer smrt vsako uro kosila ali vsojala. Nenaadni izliv pridržanih pritajenih sil, izbruh izrinjenih ali potlačjenih strasti je mu bil grozen. To pa tem bolj povprečna umnost tega mlačnika bila sorazmerna veličini umnosti.

Eager Beaver

Pomladni sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Priredil I. H.

(Nadaljevanje)

Kmalu je spoznal, da je to, kar je pri Gabrijeli smatral za iskreno ljubezen do njega, nič druga kot globoka, plamteča strast, ki jo je dajala lepe mužu in sijajnemu častniku.

Pošteno se je trudil biti ji dober in ljubeznjiv mož, ker je imela pravico do tega, toda bilo je pretežavno. Njenega značaja ni mogel izpremeniti, in prišlo je tako daleč, da sta si bila notranje tako oddaljena, kot si moreta biti le dva tuja človeka.

Niti sinček, katerega mu je Gabrijela podarila prvo leto zakona, ju ni mogel zblížiti. Otrok ji je bil velika zapreka v njenem življenju, ki ga je tako ljubila, njemu pa je bil v zabavo v njegovi samotni. Poln globokega ginenja je tedaj pokleknil pred posteljo svoje žene in ji je hvaležno poljubil belo roko in prsa so mu bila polna svetih sklepov, toda niso bili kos njeni lakomljenosti.

Komaj je Gabrijela okrevala, se je zopet vrgla v vrtinec družabnosti. Nikakor ni mogla živeti, da je ne bi kdo občudoval. Ako ji njen mož ni tega čal, tedaj je sprejemala poklone drugih, kar je bilo vredno njene lepote. Gospa pl. Wolf je bila najbolj spoštovana dama v mestu.

Četudi si ni ničesar odrekla, je vendar bilo nekaj v njenem vedenju, kar ni bilo žensko, prirodna prijaznost in ljubeznjivost, tega Gabrijela ni imela. Zato se je tudi mnogo vozila s kolesom in v vztrajnosti ji ni bila nobena enaka. Tega športa pa se ni držala samo zaradi zabave, temveč zaradi svojega zdravja. Ni hotela biti obilnejša, ker se je že nagibala na to. Zato je bila vsak dan na kolesu, kar je imelo za posledico, da sta se oba zakonca komaj videla vsak opoldne, ako je bila, kar se je pogosto dogodilo, na kaki daljši vožnji.

Za svojega Lazota se je brigala malo. Zanj je dobila zanesljivo pestunjo. Kar je otroku manjkalo na materini ljubezni, je nadomestil oče s podvojeno ljubeznivostjo. Otrok mu je bil vse. Z obojevalno ljubeznijo je visel na njem, tako da je bila Gabrijela pogostoma ljubosumna na svojega lastnega otroka. Stare ljubosumnosti še ni opustila in je ž njo pogosto mučila svojega moža neznošno, dasi ni imela nikakega povišja za to.

Wolf je bil zelo nesrečen. V merodajnih krogih so o njegovi ženi govorili zelo neugodno. Dobro je vedel, da je bila kaj nalo priljubljena, četudi mu niso odkrito povedali. Wolf jo je mnogokrat opozoril zaradi njenega značaja in obnašanja. Bili so burni nastopi; pa pri vsem tem je Wolf v veliko potpečljivostjo skušal Gabrijeline misli obrniti na domače življenje.

Proti svoji ženi se je čutil nekako dolžnega, ker ji ljubezni ni mogel dati. Marijina podoba je neizpremenjena živela v njegovem srcu. Zato je bil proti njej tudi tako prizanesljiv. Pa tudi to

ni nič pomagalo. Tako je na kupovala brez števila oblek, o čemur je govorilo celo mesto.

Nekega dne ji to očita. Odgovori mu pa hladno in ponosno: — Kaj hočeš? Kaj te to briga? Ali ti plačaš? Moj oče mi daje denar za šivilje in delam ž njim, kar hočem. Vse, kar mi moreš dati, zadostuje komaj za moje rokavice. Ravno to me najbolj veseli, da se morem lepo obleči. Tebi je vseeno, kakšna sem. — Ne ljubiš me več in me tudi nikdar nisi ljubil.

To je bilo njeno stalno govorjenje. Wolf ji na to ni odgovarjal, temveč je šel tiho iz hiše. Ako bi rekel kako besedo, bi Gabrijela vzrojila. In nič mu ni bilo bolj zoprno, kot domači prepirl.

Bili so pa zopet dnevi, ko je svojega moža obsipala z ljubeznjivostmi. Njemu so bili taki izbruhi ljubezni zoprni, toda ničesar ni rekel, temveč jih je tiho prenašal. Poljubil jo je in je take trenutke porabil zato, da jo je opominjal, da naj postane bolj skrbna za dom in družinsko življenje.

O tem pa ni hotela slišati. — Ti si pedant in filister! Mesto da bi svojo lepo ženo peljal kam, se stisneš za peč Wolf, to ni lepo od tebe!

Vse je bilo zastoj. Gabrijela je s svojo močovitostjo s častnikom iz stare plemenitaške rodovine dobila v družbi veliko prednost, ki jo je hotela izkoristiti.

Wolf je globoko vzdihnil. Kako vse drugače si je predstavljal zakon. Pogosto mu je bilo, kot bi moral obupati, ko je o vsem premišljeval. Tedaj pa se je še z večjo vnemo zaglobil v svoje delo, da je saj nekaj ur mogel pozabiti na neljube razmere v hiši.

Mučila pa ga je tudi misel na Marijo — nikdar ni več slišal o njej. In sedaj mu je spomin na njo dvojno oživel, odkar je bil zopet v mestu, v katerem je s svojo ljubljeno preživel tako srečne ure.

Tudi pri Bergerjevih na pokopališču je bil enkrat; toda niso vedeli ničesar. Sem in tam so dobili kak kratek pozdrav od nje, toda navzlic temu niso vedeli, kje je. Na dopisnicah je bil vedno pečat pošte na vlakcu.

Živela je in to je bilo vse, kar je vedel o njej.

Ura je odbila šest. Bil je čas delati naprej in preganjati misli na preteklost. Wolf prižge električno luč in zopet prične delati. Tedaj pa potrka sluga in prinese vizitko, rekoč:

— Gospod Stranski želi govoriti z gospodom stotnikom.

Wolf pogleda vizitko. Takoj skoči pokonci, hiti k vratom in zakliče ves vesel:

— Seveda, samo notri, moj stari prijatelj, — od kod pa prideš, Stranski? — In trdno stisne roko svojega prijatelja.

— Počasi, prijatelj. Dovoli, da si nekoliko otresem sneg. Pasje vreme je — brrrrr. —

Wolf pelje svojega prijatelja

v svojo sobo. — Še enkrat, dobrodošel, dragi Stranski!

— Torej, kako ti gre? Goto-vo dobro, Wolf? In tvoja žena?

— Hvala, tudi dobro! Ravno sedaj je ni doma. Sedaj pa sedi. Presenetil si me. Nisem te pričakoval. Koliko časa se že nisva videla? Oprosti mi za en trenutek.

Od poroke sta se prijatelja tikala. Wolf gre iz sobe, pa se kmalu vrne in ž njim sluga s steklenico vina.

Wolf nalije.

— Na tvoje zdravje, Stranski, — in dvigne čašo njemu v pozdrav. — Z jasnim glasom zadonita kozarca.

— O, krasna kapljica, — pravi Stranski, ko je izpraznil kozarec.

— Kaj ne? — se smeje Wolf, — zato sem šel tudi sam ponj — v to shrambo ne pustim svojega sluga. To je moje najboljšje vino. Ali pa tudi ima pravo toplotu? — Prosim, tukaj so tudi cigare. Kako me veseli. Detelev, da te zopet vidim. Povej mi vendar, kaj te je pripeljalo v to mesto iz onega divjega kraja in ob tem času? —

— V Berlinu sem imel nekaj opravila in s sem napravil tam majhni skok tu-sem, da vidim tebe —

— Kako lepo od tebe! In drugače ti je dobro?

— Hvala, da! Spočetka, ko sem slekel pisano suknjo, mi je bilo neklenko težko, da sem se privadil na življenje na deželi. Slednjic sem se privadil in mi je vse postalo šala, zlasti še, ker sem s tem ugodil svojemu očetu. Tako si je želel in po njegovem mnenju sem svojo mladost dovolj užival in porabil dovolj denarja, da je že bil čas, da sem se streznil in postal koristen član človeške družbe. Tako zdaj okopujem zelje in živim dobro in slabo. Družbe imam tam dovolj. Dolgočasje ne poznaj; samo včasih se čutim samotnega. Svojega očeta zelo pogrešam. Še danes sem mu hvaležen, da me je tedaj vzel iz tega lahkoživega življenja. Kako bi mi bilo, ako bi nenadoma prišel od vojakov in bi moral prevzeti poslastico brez vsakega znanja o gospodarstvu.

— Pisal si mi o nenadni smrti tvojega očeta, — pravi Wolf tiho, — čutil sem s teboj.

— Da, tako naglo — srčna kap. Zjutraj še zdrav in vesel — zvečer že mrzel in mrtev!

Zatopil se je v globoke misli, iz katerih ga Wolf ni zmotil z nobeno besedo.

Stranski je sam prekinil to mučno tišino in reče z veselej-šim glasom:

— To je tedaj moje življenje! — Več vendarle je vesel občutek, če ima človek svojo kepo zemlje. Prej sem živel brez misli tja vendar. Ko je bila služba končana, se je pričelo lumpanje. Zdaj je vse drugače. Zdaj imam vsak dan drugo delo. Jaz sam primem za delo, kadar vidim, da je treba. Pogled moje roke, niso več tako skrbno negovane kot prej. Tudi ne more biti. Pa nič ne škodi. Veš pa, kaj mi je najljubše? Reja konj. Da bi ti videl moje konje! Zdaj pa dovolj o tem! Povej mi, kako je s teboj. V dopisovanju sva obadva slaba. Človek se mora že sam prepričati, ako je drugi še živ.

— Kako se mi godi? — pravi Wolf, — kot vidiš, dobro — zelo dobro! — In pri tem se ozre po krasno opremljeni sobi, ki je jasno kazala, da je gospodar v zelo dobrih denarnih razmerah. Pazljivo gleda Stranski Wolfa, čigar obraz ni razodeval tega, kar je govoril. Toda ničesar ne pripomni, temveč vpraša dalje:

— Kako pa kaj tvoja žena, saj to-le je?

Stranski vstane in se zagleda v sliko, ki je stala na Wolfovi pisalni mizi.

Izgledala je krasna v svoji elegantni obleki, v kateri je kazala vse svoje čare na vratu in ramah.

— Lepa žena, — pravi Stranski.

— Jo tudi vsi občudujejo, ker je najlepša žena v mestu. — Suhoparno so zvenele te Wolfove besede in zopet ga Stranski pomenljivo pogleda.

— Videti moraš še mojega sina, kadar pride od starega očeta. — nadaljuje Wolf v popolnoma izpremenjenem glasu in ponos na otroka mu je žarel iz cellega obraza. — Zares lep otrok, samo malo ga imam pri sebi, ker večinoma je pri starem očetu.

— Verjamem, — gotovo mu tudi da vse, kar si požel.

— Da, neizmerno je vesel, ker smo zopet tukaj. Saj veš, da sem bil kmalu po poroki predstavljen kot stotnik za pol leta v M. . . Po manevrih pa sem zopet prišel tu-sem na največje veselje Ulriha in Gabrijele.

— Na tvoje veselje pa ne? — Ne — pravi Wolf odločno.

— In zakaj ne? — vpraša Stranski. — Saj tukaj živiš kar najlepše.

Wolf skoči na noge in nekolikokrat s trdimi koraki premeri sobo. Nato pa se ustavi pred oknom.

— Zato ne, ker mi pri vsakem koraku stopi nasproti preteklost in mi zbudi tisoč spominov, ki sem jih zakopal v globočine svoje duše, — o, Stranski, ne veš, kako hudo mi je včasih, — preneha in srepo gleda predse.

— Rečeš, — pravi sočutno Stranski. — Ali stara stvar še vedno ni premagana?

Wolf samo zmaje z glavo in ne reče besede.

— Glavo pokonci, Wolf, — mu prigovarja Stranski, — glavo pokonci! Kaj ti pomaga vse to premišljevanje? Kdo ve, ako se tvoje dekle ni že davno poročilo? Že tedaj je celo zadevo pogledavala s pametnega stališča.

Wolf hoče osorno odgovoriti, toda prijatelj položi svojo roko na njegovo ramo.

— Bodi miren, Wolf! Da se še vedno žalostiš in ti je zopr-

no biti v tem mestu, ti povem, da se mi zdi preostroče. Ko bi jaz hotel tako misliti kot ti — tukaj sem poljubil dekle in je nisem poročil — potem ne bi smel ostati tukaj niti eno uro. Pogledj, imaš ženo in otroka; vse te spoštuje v mestu, srečen soprog lepe žene.

— Srečen? — Wolf bridko nasmeje. — Srečen? Mogoče bi lahko bil, mogoče če bi pozabil, ako bi v svojem zakonu našel to, česar sem iskal in pričakoval. Toda midva, Gabrijela in jaz, se popolnoma nič ne razumeva, in tako gre vsak svojo pot.

— Toda ljubila te je tako strastno!

(Dalje prihodnjik)

Player of Jai-Alai

Jai-alai may never take the place of baseball or basketball, but it has won plenty of followers in the United States since it was introduced a year ago at Miami, Fla. It holds the top spot among sports in Spanish and Latin-American countries.

Opomini glede racijoniranja

Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko

Rdeče znamke F-1 do K-1 so veljavne vsaka za 10 pointov do 30. novembra.

Znamke Q-2 do U-2 veljavne do 31. avgusta.

Znamke V-2 do Z-2 veljavne do 30. septembra.

Znamke A-1 do E-1 veljavne do 31. oktobra.

Sladkor

Sladkorna znamka štev. 36 za 5 funtov sladkorja je veljavna do 31. avgusta.

Kurilno olje

Znamke štev. 1, 2, 3, 4 in 5, so sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Čevlji

Znamke št. 1, 2, 3 in 4 z zrakovljavne do preklica.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Army Air Aces Turn Farmers

When a soldier speaks of a "chicken" he doesn't often refer to the kind shown here. These army fliers at the Air Force Convalescents' 500-acre farm at Pawling, N. Y., are pretty enthusiastic about the creatures they are feeding. The interest shown by the fliers has proven a big factor in aiding them in regaining their health.

Mali oglasi

Waterloo Style Shoppe

15333 WATERLOO RD.
v Slov. del. domu
OBLEKE ZA DEKLETA IN ŽENE
DO MERE 52
Izdajemo obleke po meri ter popravljamo obleke. Govorimo slovensko.

Zavarovalnino

proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITE:
ENDicott 0718

Posestva naprodaj

Na E. 71 St., blizu Superior Ave., moderna dvo-družinska hiša, 7-7 sob, gorkota na vročo vodo; lota 45x210. 3 garaže. Se prodaja po zmerni ceni.

V Collinwoodu; 2-družinska, 4-4 sobe; 4 garaže; v prav dobrem stanju. Se prodaja za \$6300.

Dve dvo-družinski hiši na eni veliki loti, v izvrstnem stanju. Na lepi cesti. Se prodaja obe za \$11,500.

Blizu E. 185 St. Bungalow s 4 sobami, 3 leta star; garaža, lepa lota.

E 210 St., blizu Blvd. — 6 leta star bungalow s 5 sobami; rekreacijska soba z baro; garaža za 2 avta.

Blizu E. 185 St. — Za eno družino 8 sob, velika lota.

E. 260 St., za 2 družini v prav dobrem stanju. Gorkota na vročo vodo. Lota 70x140.

Imamo veliko izbero vsakovrstnih hiš za eno ali dve družini, kot tudi trgovska posestva. Cene so zmerne. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na

JOHN KNIFIC

740 EAST 185th ST.
nasproti Muskoka Ave.
IV. 7540 KE. 0288

KUPUJTE VOJNE BONDE

Behind
Your Bonds
Lies the Might of America

TRACTORS AND BEDS

High among the instruments of victory in World War II stand tractors. History will record their phenomenal performances following landings in Europe and Asia. Their work will multiply with reconstruction and expansion of agriculture. Two big plants at Racine, Wisc., turn out huge quantities. In that state, too, are produced nationally-known mattresses, aluminumware and overalls—peace time necessities. Their production will contribute to the Nation's wealth from which War Bond holders will benefit. U. S. Treasury Department

Za delavce

STREŽAJKA

stara 21 let ali več, Slov. ali Hrvatica dobi dobro no povojno službo. Naj se pri

Sorn's Restaurant

6036 St. Clair Ave.

DELAJTE V
MODERNEMU POSLOVU
THE TELEPHONE CO.
potrebuje

ŽENSKKE

delavke hišnih

Downtown posloj

Stalno delo—Dobre

Polni ali delni

6 večerov v tednu

5:10 do 1:40 zj.

Zglasite se na

Employment Office

700 Prospect Ave.,

od 8. zj. do 5. pop.

razven ob nedeljah

THE OHIO BE

TELEPHONE CO.

LIVARJI

SQUEEZE MOLDS

GRINDERS

CHIPPERS

POUR OUT ME

SHAKE OUT ME

TEŽAKI

Plača od ure poleg

tive" plače

Izvrstna povojna

WESTINGHOUSE

TRIC CORPORATION

1216 W. 58 St.

Detroit ali Clifton

Mali oglasi

B. J. RADIO SERV

1363 E. 45 St.

Prvovrstna popravila

vrst radio apar

PREGLEJ

žlebove—odtekalni

in naročite

KAKOVOST IN

WM. POWELL

16354 EUCLID AVE.

CL. 4540

VAŠI ČEVLI

bodo zgledali kot novi, ako

v popravilo zanesljivostjo

vedno izvršijo prvovrstno

Frank Mar

16131 St. Clair Ave.

Farma napr

Okrog 125 akrov do

ljedelškega zemljišča

akrov vinograda; hiš

bami, vse moderno.

koča voda in elektri

hlev in mnogo drug

Okrog 400 bušljev ri

ljev pšenice, 50 tonov

kot 50 sodov vina, 6

bra konja, okrog 20

200 kokoši. Nov trak

potrebno farmsko orod

v prvovrstnem stanju

prilika za mlado stvo

ja se na Route 534, bl

Ohio. Za nadaljnja

obrnite na

Mihaljevich B

6424 St. Clair

HE 6152

Oglašajte v Enakopravnosti

KUHINJSKE PEČI

Imamo lepo izbero Grand, Roper in Quality kuhinjskih peči na plin.

Nudimo vam tudi električne kuhinjske peči.

Miza in 4 stoli (breakfast set) od 24.95 naprej.

Pri nas dobite tudi druge predmete za vaš dom

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE